Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 20 december 2017 *

”Överklagande – Statligt stöd – Digital television – Stöd till utbyggnad av digital markbunden television i avlägsna och mindre urbaniserade områden – Subvention till förmån för operatörer av plattformar för digital markbunden television – Beslut genom vilket stödåtgärder delvis förklaras oförenliga med den inre marknaden – Begreppet statligt stöd – Fördel – Tjänst av allmänt ekonomiskt intresse – Definition – Medlemsstaternas utrymme för skönsmässig bedömning”

I mål C-70/16 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 5 februari 2016,

Comunidad Autónoma de Galicia,

Redes de Telecomunicación Galegas Retegal SA (Retegal), Santiago de Compostela (Spanien),

företrädda av F. J. García Martínez och B. Pérez Conde, abogados,

klagande,

i vilket de andra parterna är:

Europeiska kommissionen, företrädd av P. Němečková, É. Gippini Fournier och B. Stromsky, samtliga i egenskap av ombud,

svarande i första instans,

SES Astra SA, Betzdorf (Luxemburg), företrätt av F. González Díaz och V. Romero Algarra, abogados, samt av F. Salerno, avocat,

intervenient i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden T. von Danwitz samt domarna C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe (referent) och C. Lycourgos,

generaladvokat: M. Wathelet,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

* Rättegångsspråk: spanska.

efter det skriftliga förfarandet,

och efter att den 7 september 2017 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Comunidad Autónoma de Galicia (autonoma regionen Galicien, Spanien) och Redes de Telecomunicación Galegas Retegal SA (Retegal) har yrkat att domstolen ska upphäva den dom som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 26 november 2015, Comunidad Autónoma de Galicia och Retegal/kommissionen (T-463/13 och T-464/13, ej publicerad, EU:T:2015:901) (nedan kallad den överklagade domen). Genom denna dom ogillade tribunalen deras talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2014/489/EU av den 19 juni 2013 om det statliga stöd SA.28599 (C 23/2010 (f.d. NN 36/2010, f.d. CP 163/2009)) som Konungariket Spanien har genomfört till förmån för utbyggnad av digital markbunden television i avlägsna och mindre urbaniserade områden (utanför Kastilien-La Mancha) (EUT L 217, 2014, s. 52) (nedan kallat det omtvistade beslutet).

Bakgrund till tvisten och det omtvistade beslutet

2 I punkterna 1–22 i den överklagade domen redogjorde tribunalen för bakgrunden till tvisten. Denna bakgrund kan för ändamålet med förevarande förfarande sammanfattas på följande sätt.

3 Förevarande mål rör en rad åtgärder som de spanska myndigheterna har genomfört inom ramen för övergången från analoga till digitala tv-sändningar i Spanien inom hela landets territorium, utom Comunidad Autónoma de Castilla-La-Mancha (den autonoma regionen Kastilien-La Mancha, Spanien) (nedan kallad den aktuella åtgärden).

4 Konungariket Spanien har infört den nödvändiga lagstiftningen för att främja en övergång från analoga sändningar till digitala sändningar genom Ley 10/2005 de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisión por Cable y de Fomento del Pluralismo (lag 10/2005 om inrättande av brådskande åtgärder för utveckling av digital markbunden television, om liberalisering av kabel-tv och främjande av pluralism) av den 14 juni 2005 (BOE nr 142, av den 15 juni 2005, s. 20562) och genom Real Decreto 944/2005 por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre (kungligt dekret 944/2005 om godkännande av det nationella teknikprogrammet för digitala markbundna tv-sändningar) av den 29 juli 2005 (BOE nr 181, av den 30 juli 2005, s. 27006). Genom detta kungliga dekret åläggs privata och offentliga nationella televisionsföretag att försäkra sig om att 96 respektive 98 procent av befolkningen har tillgång till digital markbunden television.

5 De spanska myndigheterna har, i syfte att hantera övergången från analog television till digital markbunden television, delat in Spanien i tre områden som kallas område I, område II respektive område III. Område II, som är det område som förevarande mål handlar om, omfattar avlägsna och mindre urbaniserade områden i vilka 2,5 procent av den spanska befolkningen bor. I detta område har televisionsföretagen i avsaknad av ekonomiskt intresse underlåtit att investera i digitaliseringen, varför de spanska myndigheterna infört en offentlig finansiering.

6 I september 2007 antog Consejo de Ministros (ministerrådet, Spanien) det nationella programmet för övergång till digital markbunden television. Målet för detta program var att uppnå en täckningsgrad för den spanska befolkningen avseende digital markbunden television motsvarande den som uppnåddes med analog television år 2007, det vill säga mer än 98 procent av befolkningen och hela eller nästan hela befolkningen i de autonoma regionerna Baskien, Katalonien och Navarra (Spanien).

7 För att uppnå de mål i fråga om täckning som fastställts för digital markbunden television, beslutade de spanska myndigheterna att bevilja en offentlig finansiering bland annat i syfte att stödja den markbundna digitaliseringen i område II och särskilt inom de autonoma enheternas regioner i detta område.

8 I februari 2008 antog Ministerio de Industria, Turismo y Comercio (ministeriet för industri, turism och handel, Spanien) (nedan kallat MITC) ett beslut i syfte att förbättra infrastrukturerna för telekommunikationer och fastställa kriterier och fördelning av finansieringen för åtgärderna avsedda att utveckla informationssamhället inom ramen för vad som kallades ”Plan Avanza”. Den budget som antogs i enlighet med detta beslut var delvis avsedd för digitalisering av tv-sändningar inom område II.

9 Mellan juli och november 2008 skedde digitaliseringen inom område II. MITC överförde därefter medel till de autonoma regionerna, som åtog sig att täcka de återstående kostnaderna med egna budgetmedel.

10 I oktober 2008 beslutade det spanska ministerrådet att avsätta ytterligare medel för att utvidga och komplettera täckningen för digital markbunden television inom ramen för de digitaliseringsprojekt som skulle slutföras under första halvan av 2009.

11 Därefter började de autonoma regionerna att genomföra utbyggnaden av den digitala markbundna televisionen. Dessa organiserade offentliga anbudsförfaranden eller anlitade privata företag för detta. I vissa fall gav de autonoma regionerna kommunerna uppdrag att genomföra utbyggnaden.

12 Den 18 maj 2009 mottog Europeiska kommissionen ett klagomål från SES Astra SA. Klagomålet gällde en påstådd stödordning som Konungariket Spanien hade infört till förmån för övergången från analog till digital markbunden television i område II. Enligt SES Astra inbegrep denna åtgärd ett statligt stöd som inte hade anmälts och som snedvridit konkurrensen mellan markbundna sändningsplattformar och satellitsändningsplattformar.

13 Genom skrivelse av den 29 september 2010 underrättade kommissionen Konungariket Spanien om att den hade beslutat att inleda ett förfarande enligt artikel 108.2 FEUF rörande stödet i fråga för hela det spanska territoriet, med undantag av den autonoma regionen Kastilien-La Mancha som skulle omfattas av ett separat förfarande.

14 Kommissionen antog sedan det omtvistade beslutet. I artikel 1 i beslutets artikeldel förklarar kommissionen att det statliga stöd som beviljats operatörerna av plattformen för markbunden television för användning, underhåll och drift av nätverket för digital markbunden television i område II hade genomförts av Konungariket Spanien i strid med artikel 108.3 FEUF och att det är oförenligt med den inre marknaden, utom stöd som beviljats i enlighet med kriterierna för teknikneutralitet. I artikel 3 i beslutets artikeldel förordnar kommissionen att Konungariket Spanien ska återkräva det oförenliga stödet från operatörerna för digital markbunden television, oavsett om de har mottagit stödet direkt eller indirekt.

15 Som skäl för det omtvistade beslutet anförde kommissionen för det första att de olika åtgärder som vidtagits på central nivå och de avtal som träffats mellan MITC och de autonoma regionerna utgjorde grunden för stödordningen för utbyggnad av digital markbunden television inom område II. I praktiken hade de autonoma regionerna tillämpat den spanska regeringens riktlinjer rörande utbyggnaden av digital markbunden television.

16 För det andra konstaterade kommissionen att den aktuella åtgärden skulle anses utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF. Enligt det omtvistade beslutet hade de spanska myndigheterna, som främsta och enda exempel, hänvisat till den autonoma regionen Baskien och gjort gällande att det inte utgått något statligt stöd, enligt de villkor som angetts i domstolens dom av den 24 juli 2003, Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415) (nedan kallad Altmark-domen). Kommissionen ansåg emellertid att det första villkoret som angetts i den domen (nedan kallat det första Altmark-villkoret), att stödmottagaren faktiskt ska ha ålagts en skyldighet att tillhandahålla allmännyttiga tjänster och att dessa skyldigheter ska vara klart definierade, inte var uppfyllt. Dessutom var heller inte det fjärde villkoret i den domen om säkerställande av lägsta möjliga kostnad för det allmänna (nedan kallat det fjärde Altmark-villkoret) uppfyllt.

17 Kommissionen konstaterade för det tredje att den aktuella åtgärden inte kunde anses som ett statligt stöd som är förenligt med den inre marknaden enligt artikel 107.3 c FEUF, trots att åtgärden var avsedd att tillgodose ett väldefinierat ändamål av allmänt intresse och trots att det konstaterats ett marknadsmisslyckande. Kommissionen menade att åtgärden inte uppfyllde villkoret om teknikneutralitet och därmed inte var proportionerlig eller utgjorde ett lämpligt medel för att säkerställa tillgången till kostnadsfria kanaler för invånarna i område II.

18 Kommissionen ansåg, för det fjärde, att det förhållandet att de spanska myndigheterna inte tydligt definierat utbyggnad av markbunden teknik som en offentlig tjänst medförde att den aktuella åtgärden inte kunde motiveras enligt artikel 106.2 FEUF.

Förfarandet vid tribunalen och den överklagade domen

19 Klagandena väckte talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet genom ansökningar som inkom till tribunalens kansli den 30 augusti 2013.

20 Den 9 februari 2015 beslutade tribunalen, efter att ha hört parterna, att förena målen vad gäller det muntliga förfarandet och domen.

21 Klagandena åberopade fyra grunder till stöd för sin talan. Den första grunden avsåg att artikel 107.1 FEUF åsidosatts. De andra grunderna åberopades alternativt. Den andra och den tredje grunden rörde frågan om det aktuella stödets förenlighet med den inre marknaden, på så sätt att villkoren för godkännande i artikel 106.2 FEUF och i artikel 107.3 c FEUF åsidosatts. Som fjärde grund gjorde klagandena gällande att kommissionen gjort fel då den kvalificerade Retegal såsom ”mottagare av ett olagligt statligt stöd”.

22 Tribunalen fann i den överklagade domen att talan inte kunde bifallas på någon av dessa grunder och ogillade därför talan i dess helhet.

Parternas yrkanden

23 Klagandena har i sitt överklagande yrkat att domstolen ska

– upphäva den överklagade domen,

– slutligt avgöra målen och ogiltigförklara det omtvistade beslutet, och

– förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

24 Kommissionen och SES Astra har yrkat att domstolen ska ogilla överklagandet och förplikta klagandena att ersätta rättegångskostnaderna.

Prövning av överklagandet

25 Klagandena har åberopat fyra grunder till stöd för överklagandet. Som första grund har det gjorts gällande att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning då den inte delvis ogiltigförklarade det omtvistade beslutet, trots att tribunalen biföll den av klagandena åberopade fjärde ogiltighetsgrunden som avsåg att det var fel att kvalificera Retegal som mottagare av ett olagligt stöd. I den andra grunden har det gjorts gällande att tribunalen åsidosatte artikel 107.1 FEUF, i det att tribunalen slog fast att villkoren för att kvalificera den aktuella åtgärden som statligt stöd var uppfyllda. Som tredje grund har klagandena gjort gällande att tribunalen åsidosatte motiveringsskyldigheten och artikel 107.1 FEUF, i det att tribunalen felaktigt slog fast att åtgärden är selektiv. Den fjärde grunden avser felaktig rättstillämpning vid tolkningen av artikel 14 FEUF och artikel 106.2 FEUF samt av protokoll nr 26 om allmännyttiga tjänster.

Den första grunden

Parternas argument

26 Som första grund har klagandena gjort gällande att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning då den – efter sin prövning av deras fjärde ogiltighetsgrund – borde ha delvis bifallit deras talan, i enlighet med vad som stadgas i artikel 264 FEUF.

27 Klagandena har för det första gjort gällande att såsom även slagits fast av tribunalen i punkt 160 i den överklagade domen, ska artikeldelen i ett kommissionsbeslut förstås mot bakgrund av beslutsskälen. Visserligen anges varken stödmottagarna vid namn eller stödbeloppet uttryckligen i artikeldelen i det omtvistade beslutet. Hänvisningen i artikeldelen till avsnitt 6.2 i det omtvistade beslutet, och därmed till skälen 193 och 194 däri, innebär emellertid att rättsverkan av övervägandena i punkterna 149–163 i den överklagade domen går förlorad.

28 Klagandena har för det andra anfört följande: Mot bakgrund av artiklarna 13 och 14 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel [108 FEUF] (EGT L 83, 1999, s. 1) kunde tribunalen inte med giltig verkan, i punkt 153 i den överklagade domen, förklara att skälen 193 och 194 i det omtvistade beslutet endast angav erforderlig information för att kräva åter det aktuella olagliga stödet.

29 För det tredje har klagandena anfört följande: Trots att tribunalen i den överklagade domen förklarade att ingen verkan ska följa av de skäl i det omtvistade beslutet där kommissionen identifierade mottagarna och vilket stödbelopp som skulle krävas åter, så gjorde tribunalen fel då den underlät att återspegla detta konstaterande i domslutet i den överklagade domen.

30 Klagandena har för det fjärde gjort gällande att med anledning av denna underlåtelse, så kan de spanska myndigheterna inte – inom ramen för förfarandet för att kräva åter det aktuella olagliga stödet – bedöma omfattningen av det omtvistade beslutet, vilket strider mot bland annat rättssäkerhetsprincipen.

31 Kommissionen har gjort gällande att den första grunden har föranletts av en felaktig tolkning av den överklagade domen. Till skillnad från vad som gjorts gällande av klagandena, har tribunalen i den överklagade domen nämligen inte bifallit något av de argument som klagandena åberopade vid tribunalen.

32 SES Astra anser att det är uppenbart att överklagandet ska avvisas såvitt avser den första grunden. I den första grunden har klagandena nämligen i själva verket bestritt tribunalens bedömning av de faktiska omständigheterna.

Domstolens bedömning

33 I den första grunden har klagandena i huvudsak gjort gällande följande. I och med att tribunalen i domskälen i den överklagade domen fann att klagandena skulle vinna framgång med den fjärde ogiltighetsgrunden, det vill säga att det var fel att kvalificera Retegal som mottagare av det aktuella olagliga stödet, så borde detta ha lett fram till en delvis ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet.

34 Eftersom klagandena har gjort gällande att domskälen och domslutet i den överklagade domen inte stämmer överens med varandra, finner domstolen att SES Astra inte kan vinna framgång med sitt yrkande att överklagandet ska avvisas i såvitt avser den första grunden.

35 I sak finner domstolen att denna grund bygger på en uppenbart felaktig läsning av den överklagade domen.

36 Det framgår nämligen klart och tydligt av punkterna 151 och 160 i den överklagade domen att tribunalen – till skillnad från vad som gjorts gällande av klagandena – inte biföll den fjärde ogiltighetsgrunden, utan i stället ogillade densamma då den saknade verkan.

37 Det framgår i detta avseende av punkt 153 i den överklagade domen att tribunalen bland annat tog ställning till klagandenas argument; tribunalen erinrade om att kommissionen – i skälen 189–195 i det omtvistade beslutet, som återfinns under avsnitt 6.2 i beslutet – endast lämnat information till Konungariket Spanien om mottagarna av den aktuella åtgärden för att Spanien skulle kunna fullgöra sin återkravs- och informationsskyldighet enligt artiklarna 3 och 4 i beslutet.

38 I nämnda punkt 153 preciserade tribunalen vidare att – i den mån kommissionen hade ansett, i skäl 193 i det omtvistade beslutet, dels att situationen i Galicien omfattades av den stödkategori där nätutbyggnaden hade anförtrotts ett offentligt företag såsom nätoperatör, dels att Retegal var mottagare av den aktuella åtgärden i denna autonoma region – dessa överväganden utgjorde en preliminär utvärdering i bedömningen av om den aktuella stödordningen var laglig. Tribunalen slog nämligen fast att dessa överväganden inte kunde anses utgöra ett rättsligt bindande ställningstagande vad avser situationen i Galicien och kvalificeringen av Retegal som stödmottagare, då denna situation – i enlighet med vad som anges i skäl 189 i det omtvistade beslutet – skulle bli föremål för prövning från de spanska myndigheternas sida.

39 I punkt 160 i den överklagade domen slog tribunalen således fast att det ankom på Konungariket Spanien att – vid återkravet av det omtvistade stödet som avses i artikel 4 i beslutet – avgöra huruvida det aktuella stödet i Galicien inte skulle anses omfattas av återkravsskyldigheten mot bakgrund av vad som anges i artiklarna 1 och 3 i beslutet, jämförda med skälen 185 och 186 däri. Eftersom klagandena i huvudsak hade gjort gällande att kommissionen gjort en felaktig bedömning vad avser det stöd som skulle återkrävas i Galicien, fann tribunalen således att denna argumentation saknade verkan.

40 Domstolen finner följaktligen att det är uppenbart att överklagandet inte kan vinna bifall på den första grunden.

Den andra grunden

Parternas argument

41 Som andra grund har klagandena gjort gällande att tribunalen missuppfattade omfattningen av den kontroll som tribunalen har att utföra i enlighet med rättspraxis från domstolen och tribunalen, i det att tribunalen med stöd av punkterna 57, 61 och 79 i den överklagade domen fann att den aktuella åtgärden skulle anses utgöra statligt stöd. Klagandena har i detta avseende gjort gällande att tribunalen underlät såväl att pröva om de av kommissionen påtalade omständigheterna var korrekta som att beakta de omständigheter som klagandena åberopat vid tribunalen, särskilt i fråga om den aktuella verksamheten skulle anses utgöra ekonomisk verksamhet.

42 För det första lämnade tribunalen en uppenbart felaktig beskrivning av den aktuella verksamheten i Galicien; i punkt 61 i den överklagade domen fann tribunalen att nätet för digital markbunden television kunde drivas kommersiellt, trots att klagandena vid tribunalen visat att så inte var fallet på grund av teknik och utrustningsnivå avseende nätet samt på grund av tillämpligt regelverk. Detta innebar att tribunalen missuppfattade omständigheterna i målet och åsidosatte rättspraxis avseende omfattningen av domstolsprövningen i fråga om statligt stöd.

43 För det andra underlät tribunalen – i och med att den i den överklagade domen inte beaktade att det aktuella nätet inte drivs kommersiellt och att det inte utformats för att drivas kommersiellt – att göra en fullständig prövning av om den aktuella åtgärden omfattades av artikel 107.1 FEUF eller ej. Enligt det nationella regelverket är det nämligen kommunerna, i samarbete med de autonoma regionerna, som exklusivt tillhandahåller signalsupport för den digitala markbundna televisionen. Denna tjänst kan endast tillhandahållas i de områden där den digitala markbundna televisionen inte har täckning, samt utan ekonomiskt vederlag. Den medför inte någon konkurrenssnedvridning och har i nationell rätt kvalificerats som allmännyttig tjänst.

44 För det tredje missuppfattade tribunalen nationell rätt, och särskilt den tolfte tilläggsbestämmelsen till kungligt dekret nr 944/2005, i det att tribunalen – i punkt 79 i den överklagade domen – slog fast att nätet torde kunna användas för att tillhandahålla andra tjänster än digital markbunden television, trots att det tydligt framgår av nationell rätt att nätet endast kan användas för digital markbunden television.

45 Kommissionen och SES Astra har gjort gällande att överklagandet inte kan tas upp till prövning såvitt avser denna grund. I denna grund har klagandena bestritt tribunalens bedömning av de faktiska omständigheterna. Vidare har klagandena i denna grund endast upprepat de argument som redan framförts vid tribunalen.

Domstolens bedömning

46 Klagandenas andra grund avser tribunalens enligt klagandena felaktiga bedömning i punkterna 57, 61 och 79 i den överklagade domen avseende den ekonomiska arten av den aktuella verksamheten i Galicien. Dessa bedömningar ska ha föranlett tribunalen att göra en felaktig rättstillämpning då den kvalificerade den aktuella åtgärden såsom ”statligt stöd” i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF.

47 Enligt artikel 256.1 andra stycket FEUF och artikel 58 första stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol ska ett överklagande vara begränsat till rättsfrågor. Tribunalen är således ensam behörig att fastställa och bedöma de faktiska omständigheterna och att bedöma bevisningen. Med förbehåll för de fall då de faktiska omständigheterna och bevisningen missuppfattats, utgör bedömningen av dessa faktiska omständigheter och bevisningen således inte en rättsfråga som i sig omfattas av domstolens prövning inom ramen för ett mål om överklagande (se, bland annat, beslut av den 21 april 2016, Dansk Automat Brancheforening/kommissionen, C-563/14 P, ej publicerat, EU:C:2016:303, punkt 26 och där angiven rättspraxis).

48 Det framgår av ovannämnda bestämmelser och artikel 168.1 d i domstolens rättegångsregler att det i ett överklagande klart ska anges på vilka punkter den dom som det yrkas upphävande av ifrågasätts, samt de rättsliga grunder som särskilt åberopas till stöd för detta yrkande. Ett överklagande som inte innehåller något skäl till varför det specifikt ska anses ha skett en felaktig rättstillämpning i den överklagade domen, och som endast upprepar eller ordagrant återger de grunder och argument som har framförts vid tribunalen, och som bland annat avser omständigheter som tribunalen uttryckligen har underkänt, uppfyller inte kraven på motivering enligt dessa bestämmelser. Ett sådant överklagande utgör nämligen i själva verket en begäran om omprövning av den ansökan som ingetts till tribunalen, vilket faller utanför domstolens behörighet (se, bland annat, beslut av den 21 april 2016, Dansk Automat Brancheforening/kommissionen, C-563/14 P, ej publicerat, EU:C:2016:303, punkt 27 och där angiven rättspraxis).

49 Klagandena har i huvudsak – genom att upprepa samma argument som framförts vid tribunalen – åberopat den andra grunden för att bestrida tribunalens fastställande och bedömning av de faktiska omständigheterna vad avser den första och den andra delen av den första ogiltighetsgrunden. Klagandena har därigenom i själva verket försökt att få till stånd en omprövning av de faktiska omständigheter och den bevisning som de åberopat vid tribunalen till styrkande av dels att de åtgärder som vidtagits av den autonoma regionen Galicien utgör myndighetsutövning och inte ekonomisk verksamhet, dels att den aktuella åtgärden inte föranlett någon överföring av medel.

50 Vad sedan gäller klagandenas argument att tribunalen missuppfattat de faktiska omständigheterna och nationell rätt, ska klagandena – med tillämpning av de bestämmelser som domstolen erinrat om i punkt 47 ovan – klart ange vad det är som tribunalen missuppfattat och visa vilka bedömningsfel det är som enligt klagandena föranlett denna missuppfattning. Enligt domstolens fasta rättspraxis ska det utifrån handlingarna i målet vara uppenbart att tribunalen missuppfattat bevisningen eller de faktiska omständigheterna, utan att domstolen ska behöva göra en ny bedömning därav (se, för ett liknande resonemang, dom av den 30 november 2016, kommissionen/Frankrike och Orange, C-486/15 P, EU:C:2016:912, punkt 99 och där angiven rättspraxis).

51 Domstolen finner således att klagandena inte kan vinna framgång med sina argument att tribunalen missuppfattat de faktiska omständigheterna; klagandena har nämligen inte åberopat någon omständighet som ger vid handen att det är uppenbart att tribunalen missuppfattat nämnda omständigheter.

52 Överklagandet kan således inte tas upp till prövning såvitt avser den andra grunden.

Den tredje grunden

Parternas argument

53 I sin tredje grund har klagandena gjort gällande att tribunalen inte fullgjort sin motiveringsskyldighet och att den gjort en felaktig bedömning då den i punkt 85 i den överklagade domen fastställde skäl 113 i det omtvistade beslutet avseende stödets selektiva karaktär.

54 De har därvid anfört följande. Tribunalen angav inte på vilket sätt situationen i kommunerna i Galicien i område II – det vill säga de kommuner där markbunden teknik används – är jämförbar med situationen i de kommuner där annan teknik, exempelvis satellitteknik, används. Det är emellertid nödvändigt att först göra en prövning av om situationerna är jämförbara innan det går att slå fast att stödet är att anse som selektivt.

55 Kommissionen anser att den tredje grunden saknar verkan och är helt obefogad. Kommissionen har därvid anfört följande: Om en åtgärd, som inte är en allmänt gällande åtgärd, tillämpas exklusivt på en bransch eller på företag i ett visst geografiskt område, är selektivitetsvillkoret uppfyllt. Även om det antas att det i målet aktuella stödet beviljats med iakttagande av principen om teknikneutralitet, är det en selektiv åtgärd om stödet tillämpas på en bransch, nämligen branschen för tv-sändningar, och inte på alla ekonomiska aktörer.

56 Enligt SES Astra är det uppenbart att denna grund inte kan tas upp till sakprövning och att överklagandet, i vart fall, inte kan vinna bifall på denna grund.

Domstolens bedömning

57 I den tredje grunden har klagandena framställt kritik mot punkt 85 i den överklagade domen, i det att den fastställer kommissionens bedömning av den aktuella åtgärdens selektiva karaktär.

58 Villkoret avseende förmånens selektivitet ingår som en grundläggande beståndsdel i begreppet ”statligt stöd” enligt artikel 107.1 FEUF, eftersom stöd som ”gynna[r] vissa företag eller viss produktion” är förbjudna enligt den bestämmelsen. Det följer av domstolens fasta praxis att det vid bedömningen av detta villkor ska fastställas huruvida en nationell åtgärd, inom ramen för en viss rättslig reglering, kan gynna ”vissa företag eller viss produktion” i förhållande till andra företag eller annan produktion som, mot bakgrund av det mål som eftersträvas med regleringen, i faktiskt och rättsligt hänseende befinner sig i en jämförbar situation (dom av den 21 december 2016, kommissionen/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, punkt 41 och där angiven rättspraxis).

59 Tribunalens bedömning av huruvida en motivering är tillfredsställande eller ej utgör en fråga som ska prövas av domstolen i ett mål om överklagande (dom av den 28 juni 2005, Dansk Rørindustri m.fl./kommissionen, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P och C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 453, och dom av den 26 juli 2017, rådet/Hamas, C-79/15 P, EU:C:2017:584, punkt 51 och där angiven rättspraxis). Den motivering som krävs enligt artikel 296 FEUF ska vara anpassad till rättsaktens beskaffenhet. Av motiveringen ska klart och tydligt framgå hur den institution som har antagit rättsakten har resonerat, så att de som berörs därav kan få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden och så att den behöriga domstolen ges möjlighet att utföra sin prövning (dom av den 8 mars 2017, Viasat Broadcasting UK/kommissionen, C-660/15 P, EU:C:2017:178, punkt 43 och där angiven rättspraxis). Denna undersökning av selektivitetsvillkoret avseende en stödåtgärd ska enligt domstolen genomföras på ett tillräckligt motiverat sätt för att möjliggöra en fullständig domstolskontroll, bland annat av huruvida situationen för de aktörer som drar nytta av åtgärden är jämförbar med situationen för aktörer som inte omfattas av åtgärden (dom av den 21 december 2016, kommissionen/World Duty Free Group SA m.fl., C-20/15 P och C-21/15 P, EU:C:2016:981, punkt 94).

60 I punkt 86 i den överklagade domen tog tribunalen ställning till klagandenas argument att motiveringen i skäl 113 i det omtvistade beslutet, beträffande frågan huruvida den aktuella åtgärden var selektiv, inte var tillräcklig. Tribunalen godtog inte detta argument, då det i motiveringen angavs att den fördel som åtgärden medförde endast gällde radio- och tv-sektorn och att åtgärden inom denna sektor endast påverkade företag med verksamhet på marknaden för markbunden teknik.

61 Detta resonemang bygger på en felaktig rättstillämpning. Skälen i det omtvistade beslutet innehåller, lika lite som domskälen i den överklagade domen, inte någon uppgift som gör det möjligt att förstå varför företagen i radio- och tv-sektorn skulle anses befinna sig i en situation som i faktiskt och rättsligt hänseende är jämförbar med situationen för företag i andra sektorer eller varför företag som använder markbunden teknologi skulle anses befinna sig i en sådan situation jämfört med företag som använder annan teknik. Domstolen finner att kommissionen inte kan vinna framgång med argumentet att någon motivering inte behövs i detta avseende eftersom selektivitetsvillkoret automatiskt är uppfyllt om en åtgärd tillämpas exklusivt på en bransch eller på företag i ett visst geografiskt område.

Domstolen har nämligen slagit fast att en åtgärd som endast en bransch eller en del av företagen inom denna bransch drar nytta av inte nödvändigtvis är selektiv. Den är selektiv endast om den, inom ramen för en viss rättslig reglering, gynnar vissa företag i jämförelse med andra företag som tillhör andra branscher eller samma bransch och – utifrån målet med denna reglering – i faktiskt och rättsligt hänseende befinner sig i jämförbara situationer (dom av den 21 december 2016, kommissionen/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, punkt 58).

62 En sådan avsaknad av motivering utgör ett åsidosättande av väsentliga formföreskrifter och hindrar därmed unionsdomstolen att företa sin prövning.

63 Domstolen finner således att klagandena ska vinna framgång med den tredje grunden.

Den fjärde grunden

64 Som fjärde grund har klagandena gjort gällande att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning vid tolkningen av artikel 14 FEUF och artikel 106.2 FEUF samt av protokoll nr 26 om allmännyttiga tjänster. Den fjärde grunden kan delas in i tre delar.

Den första delgrunden

– Parternas argument

65 Som första delgrund har klagandena gjort gällande att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning avseende medlemsstaternas utrymme för skönsmässig bedömning vid definitionen av den aktuella tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse.

66 Klagandena anser att tribunalen gjorde denna felaktiga rättstillämpning i punkterna 99, 101 och 111 i den överklagade domen, då den slog fast att driften av det markbundna nätet inte definierats som en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse i den mening som avses i det första Altmark-villkoret. Det enda tribunalen gjorde var att slå fast att sådan drift i princip inte kan definieras som en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse, utan att den därvid prövade de särskilda omständigheter som är kännetecknande för infrastrukturen i område II och huruvida det gick att använda sig av infrastrukturen i kommersiellt avseende.

67 Klagandena har vidare anfört följande. I punkterna 100–105 i den överklagade domen prövade tribunalen endast de nationella lagarna om telekommunikation, utan att beakta att man, i enlighet med domstolens och tribunalens praxis, definierat allmännyttiga tjänster genom olika successiva officiella rättsakter och särskilt tolfte tilläggsbestämmelsen till kungligt dekret 944/2005 som reglerar regionala och lokala myndigheters agerande i fråga om allmännyttiga tjänster samt de samarbetsavtal som slutits mellan staten, den autonoma regionen Galicien och kommunerna i Galicien. Tribunalen har därmed gjort ett misstag när det gäller själva arten på den aktuella tjänsten.

68 Tribunalen gjorde fel då den endast konstaterade att driften av det markbundna nätet inte hade definierats som en allmännyttig tjänst i nationell rätt, utan att därvid beakta de särskilda omständigheter som är kännetecknande för befintlig infrastruktur i område II i Galicien. Klagandena har även, vad beträffar de enheter som getts i uppdrag att tillhandahålla den allmännyttiga tjänsten, betonat att det i nationell rätt klart och tydligt specificeras att tjänsten anförtrotts kommunerna i samarbete med den autonoma regionen Galicien. Vad sedan gäller frågan om skyldigheterna att tillhandahålla allmännyttiga tjänster har definierats i nationell rätt, har klagandena uppgett att det i tolfte tilläggsbestämmelsen till kungligt dekret nr 944/2005 preciseras att den tjänst som anförtrotts territoriella myndigheter är sändning av digital markbunden television till invånarna i enlighet med de villkor som anges i nationell lagstiftning.

69 Tribunalen åsidosatte därigenom det utrymme för eget skön och det bedömningsutrymme som medlemsstaterna har när det gäller att definiera en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse.

70 Kommissionen och SES Astra har anfört att de argument som framförts i denna del delvis inte kan tas upp till prövning, och att argumenten i övriga delar saknar verkan.

– Domstolens bedömning

71 I den första delen av den fjärde grunden har klagandena i huvudsak gjort gällande att tribunalen i flera avseenden missbedömt nationell rätt, vilket medfört att tribunalen underlåtit att beakta att det i nationell rätt finns en tydlig definition av tjänsten att ge support till digital markbunden television såsom almännyttig tjänst i den mening som avses i domen av den 24 juli 2003, Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415).

72 Enligt domstolens fasta praxis (se punkt 50 ovan) är domstolen – inom ramen för sin prövning i ett mål om överklagande av tribunalens bedömning av nationell rätt – endast behörig att pröva om tribunalen missuppfattat nationell rätt. Det ska utifrån handlingarna i målet vara uppenbart att tribunalen missuppfattat de faktiska omständigheterna och bevisningen, utan att domstolen ska behöva göra en ny bedömning därav.

73 I punkt 99 i den överklagade domen godtog tribunalen inte klagandenas argument att kommissionen hade gjort fel då den fann att det första Altmark-villkoret inte var uppfyllt i avsaknad av en tydlig definition av driften av det markbundna nätet såsom allmännyttig tjänst. Det framgår av punkt 98 i den överklagade domen att denna argumentation huvudsakligen bygger på att spansk television, liksom support till tv-sändningar, utgör allmännyttiga tjänster enligt spansk lagstiftning.

74 Domstolen finner emellertid att klagandena – under sken av kritik mot tribunalen för att denna i flera avseenden skulle ha gjort en felaktig rättstillämpning vid sin prövning av spansk lagstiftning – i själva verket endast framfört kritik, och därvid utan att åberopa någon missuppfattning, mot tribunalens tolkning i bland annat punkterna 100–102 i den överklagade domen av nationell rätt, särskilt av tolfte tilläggsbestämmelsen till kungligt dekret nr 944/2005, och detta i syfte att en alternativ tolkning ska göras och därmed få till stånd en ny prövning av omständigheterna. Klagandena har ingalunda styrkt att tribunalen skulle ha gjort bedömningar som på ett uppenbart sätt strider mot innehållet i nationell rätt, eller ha tillmätt nationell rätt ett innehåll som den uppenbarligen inte har i förhållande till vad som framgår av utredningen i målet.

75 Mot denna bakgrund finner domstolen att klagandenas argument att tribunalen skulle ha gjort en felaktig bedömning av nationell rätt inte kan tas upp till prövning.

76 Vad sedan gäller klagandenas argument att tribunalens bedömning föranlett tribunalen att bortse från medlemsstaternas utrymme för skönsmässig bedömning för att definiera tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, konstaterar domstolen följande. I punkt 95 i den överklagade domen slog tribunalen fast att medlemsstaterna har ett stort utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller denna definition, och därmed att kommissionen kan framställa invändningar mot en medlemsstats definition av dessa tjänster endast om medlemsstaten gjort uppenbara fel.

77 I punkt 97 i den överklagade domen slog tribunalen fast – vilket för övrigt vitsordats av klagandena – att tribunalen vid sin prövning ska försäkra sig om att vissa minimikriterier iakttagits, bland annat angående förekomsten av en myndighetsföreskrift att ge de berörda operatörerna i uppdrag att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och angående frågan huruvida detta tjänsteuppdrag är av universell och obligatorisk karaktär.

78 Såsom även betonats av generaladvokaten i punkt 136 i förslaget till avgörande, konstaterade tribunalen – i punkt 110 i den överklagade domen – att klagandena inte vid något tillfälle visat vilka skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster som skulle ha ålagts de företag som ansvarade för driften av näten för digital markbunden television antingen i den spanska lagstiftningen eller genom driftsavtalen, och att det än mindre presenterats några bevis för detta.

79 Domstolen finner således att klagandena inte kan vinna framgång med argumentet att tribunalen skulle ha slagit fast att drift av markbundna nät i princip inte kan definieras som en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse.

80 Den första delen av den fjärde grunden kan följaktligen till viss del inte upptas till prövning och i övriga delar inte ligga till grund för ett bifall av överklagandet.

Den andra delgrunden

– Parternas argument

81 I den andra delen av den fjärde grunden har klagandena gjort gällande att tribunalen missbedömt gränsen för uppenbart fel vid sin prövning av nationell rätt som definierar den aktuella tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse.

82 Klagandena anser att tribunalen i punkt 112 i den överklagade domen gjort en felaktig rättstillämpning, i det att tribunalen endast fastställt innehållet i skäl 121 i det omtvistade beslutet, där det anges att det skulle ha varit ett uppenbart fel om man i den spanska lagstiftningen hade deklarerat att användningen av en viss plattform för överföring av sändningssignaler, i förevarande fall den markbundna plattformen, är en allmännyttig tjänst. Tribunalen har enligt klagandena underlåtit att pröva om definitionen av den aktuella tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse var uppenbart felaktig, och därvid endast konstaterat att det inte finns någon klar och exakt definition av denna tjänst av allmänt ekonomiskt intresse.

83 Enligt klagandena har tribunalen således bortsett från att medlemsstaterna tack vare sitt utrymme för eget skön kan välja på vilket särskilda sätt som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse ska fullgöras, här den markbundna plattformen. Klagandena har härvidlag påpekat att det finns en motsättning med punkt 78 i domen av den 26 november 2015, Comunidad Autónoma del País Vasco och Itelazpi/kommissionen (T-462/13, EU:T:2015:902); i denna punkt slog tribunalen fast att det var fel av kommissionen att i skäl 121 i det omtvistade beslutet slå fast att de spanska myndigheterna gjort ett uppenbart fel vid definitionen av den aktuella tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse. Klagandena har således gjort gällande att då det finns en marknadsstörning i det aktuella området, ett allmänintresse och ett i nationell rätt föreskrivet universialitetsmål, så innehöll definitionen av denna tjänst nödvändiga uppgifter för att definiera den såsom en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse.

84 Kommissionen och SES Astra har gjort gällande att överklagandet inte kan tas upp till sakprövning såvitt avser denna delgrund.

– Domstolens bedömning

85 I den andra delen av den fjärde grunden har klagandena i huvudsak gjort gällande att tribunalen i punkt 112 i den överklagade domen gjort fel, i det att tribunalen konstaterat att det följer av skäl 121 i det omtvistade beslutet att det varit ett uppenbart fel från de spanska myndigheternas sida att förklara att användningen av den markbundna plattformen är en allmännyttig tjänst.

86 Domstolen konstaterar att denna delgrund är ett nytt argument som inte varit föremål för prövning i målet vid tribunalen. Denna delgrund kan därför inte tas upp till prövning av domstolen i målet om överklagande.

87 Det framgår nämligen av punkt 112 i den överklagade domen att klagandena inte bestritt skäl 121 i det omtvistade beslutet.

88 Enligt domstolens fasta praxis är domstolen i ett mål om överklagande endast behörig att pröva den rättsliga bedömningen av de grunder som har åberopats i den lägre instansen (beslut av den 16 februari 2017, Monster Energy/EUIPO, C-502/16 P, ej publicerat, EU:C:2017:139, punkt 5 och där angiven rättspraxis).

89 Överklagandet kan således inte tas upp till sakprövning såvitt avser det argument som åberopats till stöd för denna delgrund.

Den tredje delgrunden

– Parternas argument

90 I den tredje delen av den fjärde grunden har klagandena gjort gällande att tribunalen gjort en felaktig rättstillämpning, i det att den missuppfattat en bestämmelse i nationell rätt, närmare bestämt cirkulär 1/2010 från kommissionen för offentlig upphandling av telekommunikationstjänster i Spanien; detta cirkulär ingår i bedömningsunderlaget vad gäller frågan om kvalificeringen av den aktuella tjänsten.

91 Klagandena har i denna del gjort gällande följande. I punkt 109 i den överklagade domen godtog tribunalen inte klagandenas argument avseende cirkulär 1/2010 med motiveringen att nämnda cirkulär inte hade getts in till tribunalen. Följden av detta har blivit en bristande samstämmighet med de andra skälen i punkt 109 som avser frågan om hur nationell rätt ska tolkas och om domstolens rättegångsregler, vilket inneburit att klagandenas rätt till försvar har trätts förnär. Tribunalen vidtog en processledningsåtgärd varvid kommissionen förelades att inkomma med vissa uppgifter om nationell rätt, men cirkuläret återfanns inte bland dessa. Cirkulärets innehåll och tvingande verkan har inte bestritts av parterna i målet. Den omständigheten att supporttjänster för digital markbunden television inte omfattas av cirkulär 1/2010 innebär att tjänsterna ska anses vara allmännyttiga sådana.

92 Kommissionen har gjort gällande följande. I och med att klagandena vitsordat att cirkulär 1/2010 inte innehåller någon definition av den aktuella tjänsten som en allmännyttig sådan, är det svårt att förstå på vilket sätt det skulle vara relevant att nationell rätt missuppfattats, såsom gjorts gällande. Klagandena har inte heller angett vad denna missuppfattning skulle bestå i. I vart fall har tribunalen inte gjort någon felaktig rättstillämpning i punkt 109 i den överklagade domen.

93 SES Astra anser att överklagandet inte kan tas upp till prövning såvitt avser denna delgrund, eftersom klagandena inte angett på vilket sätt cirkulär 1/2010 skulle vara relevant för att upphäva den överklagade domen.

– Domstolens bedömning

94 I den tredje delen av den fjärde grunden har klagandena i huvudsak gjort gällande att tribunalen gjorde fel då den inte godtog klagandenas argument avseende cirkulär 1/2010 med motiveringen att nämnda cirkulär inte hade getts in till tribunalen, trots att tribunalen hade kunnat förordna att cirkuläret skulle ges in.

95 Domstolen finner att denna delgrund saknar verkan. Det framgår nämligen av punkt 109 i den överklagade domen att tribunalen inte godtog klagandenas argument avseende cirkulär 1/2010 med motiveringen att nämnda cirkulär inte hade getts in till tribunalen, men tribunalen konstaterade dessutom alternativt att argumentationen inte gav vid handen att drift av markbundet nät hade definierats såsom allmännyttig tjänst i den mening som avses i dom av den 24 juli 2003, Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415). Klagandena har emellertid inte anfört något konkret argument för att bestrida tribunalens konstaterande i denna del.

96 I och med att klagandena vunnit framgång med den tredje grunden, ska den överklagade domen upphävas.

Prövning av talan vid tribunalen

97 Enligt artikel 61 första stycket andra meningen i stadgan för Europeiska unionens domstol kan denna, om överklagandet är välgrundat och om den upphäver tribunalens avgörande, själv slutligt avgöra målet, om detta är färdigt för avgörande. Så förhåller det sig i detta fall.

98 Det är härvid tillräckligt att påpeka att mot bakgrund av de skäl som anges i punkterna 60–62 ovan ska det omtvistade beslutet ogiltigförklaras, eftersom väsentliga formföreskrifter har åsidosatts.

Rättegångskostnader

99 Enligt artikel 184.2 i domstolens rättegångsregler ska domstolen besluta om rättegångskostnaderna när överklagandet bifalls och domstolen avgör målet slutligt. Enligt artikel 138.1 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 184.1 ska tillämpas i mål om överklagande, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.

100 Klagandena har yrkat att kommissionen ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom domstolen har bifallit klagandenas överklagande och ogiltigförklarat det omtvistade beslutet, ska kommissionen bära sina egna rättegångskostnader och ersätta de rättegångskostnader som uppkommit för klagandena i målet om överklagande samt i målet i första instans.

101 I enlighet med artikel 140.3 i domstolens rättegångsregler ska SES Astra – i egenskap av intervenient vid tribunalen och vid domstolen – bära sina egna rättegångskostnader.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

1) **Den dom som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 26 november 2015, Comunidad Autónoma de Galicia och Retegal/kommissionen (T-463/13 och T-464/13, ej publicerad, EU:T:2015:901), upphävs.**

2) **Kommissionens beslut 2014/489/EU av den 19 juni 2013 om det statliga stöd SA.28599 (C 23/2010 (f.d. NN 36/2010, f.d. CP 163/2009)) som Konungariket Spanien har genomfört till förmån för utbyggnad av digital markbunden television i avlägsna och mindre urbaniserade områden (utanför Kastilien-La Mancha), ogiltigförklaras.**

3) **Europeiska kommissionen ska ersätta de rättegångskostnader som uppkommit för Comunidad Autónoma de Galicia (autonoma regionen Galicien, Spanien) och för Redes de Telecomunicación Galegas Retegal SA (Retegal) i målet om överklagande samt i målet i första instans.**

4) **SES Astra SA ska bära sina rättegångskostnader.**

Underskrifter